

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Elsőzetes ár:
Helyedre 2 korona 50 fillér. Félre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Romok alatt.

(K. S.) A magyar politikai, társadalmi és gazdasági élet sok sötétségéről, nagy sivárságáról, anyagi és erkölcsi javakban nagy sebeket ejtő és károkat okozó durva ferdeségeiről annyi már a karkép, a rajz, a jellemzés, hogy szinte sok. Az uralmon levő többségi párt egész közéleti szereplése, a kormány csenevész és zagyva politikája csak úgy jellemző adat ennek a képnek megfestésénél, mint a szociális eszmék tehetetlen vergődése, ellenséges indulatu üldözése, a megváltó torradalmi tanok merész szárnyalása, a gyenge gazdasági élet iassu erőlködése, a vasutak folytonos szerencsétlensége, a közhatalóságok tömérdek visszaélése és a dorozsmai állami népiskola középkori, lelketlenül megcsinált, nyomorult története.

A demokratikus eszmék folytonos hangoztatása és hirdetése közben a legundokabb és legelfajultabb abszolutisztikus fejtelenség kapott lábra nálunk. A politikai színteret alig egy-két párt akarja legfoglalni. amelynek eszméi, és el-

vei szépek voltak, ma azonban a politikai megalkuvás olyan átalakulásán mentek keresztül, aminőre a küzdelemteljes magyar történet alig-alig emlékezik. Igaz, hogy a pragmatika szankciónak bolondul lojális és érthetelléül lelkes elfogadása századokra jó eleve befogta a magyar nemzet száját, ámde nagyon jól kellett ezt tudniok ezeknek a megboldogult kurucoknak is. Kár volt tehát és bűn, hogy ezeknek a még jó ideig megvalósíthatatlan ábrándoknak a politikai zsidárujiacra való dobásával nyerték meg a közhangulatot, szerették meg az addig irigylet, ma kezelni nem tudott és vele nagy, átkos visszaéléseket elkövető államhatalmat. A mint hogy nem is az a legnagyobb bűne és ezzel teljes romlásba a nemzet gazdaságát, hanem az, hogy olyan kormányzati, ez által közéleti szellemet teremtett, amely hosszú időre megméltelyezheti egész társadalmunkat, még inkább zavarossá és kétes értékűvé tehet minden politikai érdemet.

Dorozsma kis község. Lehet, hogy közigazgatásilag nem, valójában igen. Tessék elhinni, hogy ennek az összeviszta utcájú, sáros, havas és nagyrészt szegényektől lakott 20,000 lakosu helységnek az eseményei a mai Magyarország kultúrtörténetéhez nagyon fontos adatok. Dorozsma állomásán volt az a rémes vasúti szerencsétlenség, amelynél, mint mindig, személyeket akartak felelőssé tenni a hatóságok. Nagyon helytelenül, nagyon rosszul és nagyon rövidlátón. Elvekről, rendszeréről volt és van itt szó. Evvel pedig ki gondol. A nagy úr hibája erény, vétkes tévedése megbocsátható tévedés. Bűnhődjék a váltóór, a kocsioltó, a kalauz, a vonatvezető, esetleg a forgalmi tiszt, vagy az állomásfőnök. Az azonban sekinek sem jut eszébe, hogy itt nem egyes esetről, hanem az eseteknek egész sorozatáról van szó, a felelősség teljes súlyának tehát nem az egyes alárendeltek, hanem föltétlenül a vezetőket kellene terhelnie, akiknek a legideálisabb rendet, a legbecsületesebb összhangot s a legzavartalanabb együttműködést kellene megteremtteni és föntartani az államva-

TÁRCA.

A FELOLVASÓ.

— Michel Provins. —

Charvenson (az ablaknál állva, észreveszi barátját, Perelt): Puff! Most majd megint kiszid!

Perel (bejön s gondosan becsukja az ablakokat): Ugy, te megint kis játékaiddal vagy elfoglalva?

Charvenson: A dolog jól kezdődik. Miféle légy csipett meg?

Perel: Nem légy, hanem más valami. (Ujságlapot tartva a Charvenson orra elé.) Ha mered, olvasd el ezt!

Charvenson (olvasva): „Valasztékos modoru, jó erőben lévő, középkoru úr felolvasó-hölgyet keres, a ki furdőre is elkísérhetné. Szeretetremlő, kedvesen csevegni tudó fiatal hölgyek előnyben részesülnek. Nos, nem értem minek mutatod ezt nekem?

Perel: Mert ez a jó erőben lévő, középkoru úr te vagy. Oh, engemet nem ámit el a hipokritaságot! Különbön is már máskor is elkövetted ezt a gúzságot.

Charvenson (duhósen): Rágd meg jól, a mit mondasz! Hát nem bánom, tegyük fel, hogy én vagyok, — mi furcsat latsz ebben? Nincs kedvem egyedül furdőzni, kellemes utitársat keresek. Mit latsz ebben megbotránkoztatót? Hiszen mindennapi dolog, hogy idősdő uriember felolvasónót keressen.

Perel: Te nem idősdőő uriember vagy, hanem „kö.épkoru”, s ez két különböző dolog. Mellé ott van még az is: „jó erőben lévő”. Nagyon jól tudom, mit jelent ez! Így keresni maitresse-t, te vén kéjenc, te!

Charvenson: Bizony isten megharagszom. Azt teszem, a mi nekem tetszik. Csak talán még nem vagyok hullá?

Perel: Ha legalább ne adnád az erkölcsöt s ne kéjelegnél a közbecsülés fényében! Vén képmutató!

Charvenson: Inkább az a kép-

mutatás, a mit te teszel! Te penészes aglegény, nevétséges ártatlansággoddal! Mi rossz van abban, ha valaki az én . . . erőmben és az én . . . képességeimmel barátnőre gondol? A társadalmi állasom miatt, monddod? De hiszen éppen ez az állás kényszerít a hipokritaságra, nekem példát kell szolgáltatnom másoknak az erkölcsösségből.

Perel: Kitűnő példa:

Charvenson: Igenis kitűnő! Rajtad kívül nem gyanakszik ram senki. És éppen te beszélsz, te szűies erkölcsös, a ki szivesebben elnéznéd, hogy valaki előttd éhalállal vesszen, mintsem a zsebedbe nyulj! Lásd, én sokat adok . . .

Perel: Az nem jön számításba. Mert neked az jól esik, ha azt beszélük, rólad, hogy jó vagy bőkezu vagy.

Charvenson: Lehet. De azok szükségben vannak, mégis megkönnyebbülnek általa.

Perel: En ellenkezőleg azt hiszem,

Tüdőbetegségek, hurutos, szamárköhöges, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által ajánlja.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj.)

Sirolin

Emeli az étvágyt és a testerőt, megszűnteti a köhögést, vildőket, újult tisztad.

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerházaiban. — Ár: üvegenként 4.— korona.

sutak egész vonalán.

Most meg egy kis és csunya ház, amelynek nagyok és szépek kellene lenni, irányítja a közfigyelmet Dorozsma felé. Ugy kellene, hogy egyedül a magyar kultúra, ennek szent szeretete és az érte való nagy lelkesedés építse föl és tarlisa fönn az ilyen házat, a dolgok valódi folyása pedig olyan, hogy ezeknek emelésénél, irányításánál és vezetésénél is a legközönségesebb osztály és felekezeti érdekek érvényesülnek. A mindenható és sérthetetlen állami eszme nem tudott urrá lenni és az ősi szegény Szent Péter egyik magyarországi dűsgazdag helytartója türte, sőt előidézte, hogy nyolcszáz fehér gyermek feje fölött állandóan ott lebegjen a halál fekete angyala,

Sárosak ennek a Dorozsmának utcai, mint egész Magyarországnak. Végletek között csapongó és nagyon ellentétes a társadalmi, mint a négy folyó minden iránya. Kevés a kultúrája, szegényes a közgazdasága, nyomott a hatalma és egyoldalú az egész élete, mint az egész. Egykor szép, gazdag, boldog, ma elnyomott és szegény magyar szent koronája.

Dorozsmán talán a kellős közepén, széles, nagy dombon emelkedik a római katolikus egyház erős temploma. Közvetlen szomszédságában annak a gyöngye, rozoga háznak, amelyben fontosabb hivatást kellene teljesíteni, mint minden templomokban, amelynek a magyar kultúra egyik erős kövének kellene lenni.

A dolog azonban nem így van. A vallási hitbuzgóság teleszórta templomokkal ezt a szegény magyar földet. Aligha nem több ma az egy és két lórny, mint volt a legsötétebb középkorban. És a legtöbb magyar hazafi, pap és civil, az hiszi, ezzel eleget tett kötelességének, betöltötte hivatását. Iskoláknak nem érik nagy hiányát, nagy szükségét. Nem érdekük, hogy írni ol-

vasni tanuljon a nép. Ezzel megkezdődik fölvilágosodása. Pedig cudar idők következnek erre a sok politikai, társadalmi és vallási dummer Augusztira, ha megindul nálunk is szélesebb merdében a fölvilágosodás hatalmas nagy és föltartóztatlan folyamata.

Nagybeteg a Máv. Az államvasutak körül elkövetett régi vétségek és új bűnök gyilkos eredményei a divatba jött vasúti balcsetek. Szinte azt mondhatnánk, természetes fejlődés okozta, hogy minden napra jut egy-egy adag katasztrófa.

Egykor jó hírnevű vasúti hálózatunk mai siralmas állapotát számtalan okra vezethetjük vissza. Egész sorozata a mulasztásoknak terheli a politikai tényezőket, amelyek minden szakértelen nélkül belekontarkodtak vasutaink igazgatásába és a hivatásos szervezettől megvonva minden rendelkezési jogot, egyszerűen automatává súlyosztették le őket.

Elfogult fiskális-észjárás dirigálja korlátlanul már évek óta vasutainkat, a nélkül, hogy a szakavatott és a gyakorlati követelmények iránt érdeklél bíró vérbéli vasutasok meghílgatásra találtak volna.

Ennek az egyoldalú irányzatnak tüntetése pedig a mostani koalíciós uralom alatt érte el tetőpontját, amikor a magyar államvasutak igazgatóságát még jobban ledagadta a kereskedelemügyi minisztérium és megfosztotta még attól a kicsiny hatáskörtől is, amelyet a régi kormányok meghagytak neki.

Közbén pedig törik a sín, sérül a pályán, korhad a talpa, kopik és romlik a váltó nyelve. Az állomások maguktól nem bővülnek, bár életvezetésben szűkek, — holott a forgalom követelményei napról-napra nagyobb igényeket támasztanak, amelyeket az egyoncsigazott szendélyzet a legnagyobb önfeláldozás mellett sem tud kielégíteni saját erejéből. A szűk pályaudvarok berendezése rendkívül fogyatékos, a vasútnál főbűndűl forgalom lebonyolítására ma nem a kálmás. Kevés

Charvenson: Rosszindulatú megjegyzésid nem cölöjök meg száviaim igazságát. Szóval én körülbelül mindig tudom, miféle nők fognak jelentkezni. Ez lélektanilag megfigyelésen alapszik. De hallgass csak! Nézz ki az ablakon, valaki csengettett. Ha nő, gondom, milyen, pedig ki senkizék!

Perel: Tényleg egy nő! Nos mond hogy néz ki?

Charvenson: Harminc-harmincöt éves. Nem igen csinos, inkább kivanatosnak mondható, kissé faradt vonásokkal... A ruhája olcsó és mégis sokat mutat...

Perel (közbévig): Dehogy! Alig husz éves leány, szerény ruhában, nagyon csinos. Ily fiatalon az örvényben!

Charvenson (az ablakhoz lép s meglepetten veszi észre a leányt, a mint az udvaron keresztül halad): Já, csakugyan! (Csettint nyelvével.) Ez kezd érdekes lenni!

Perel: A te korodban egy ilyen gyermekkel! Ez becstelenség!

Charvenson (mosolyog): Ennek a gyermeknek már nincs mit tanulnia. Ne aggódj miatta.

Perel: Megyek. Nem szeretlek ebben a szerepben látni.

Charvenson (megszabadulva Pe-

a vágnay, nincs elég hely az érkező és kifutó vonatok rendezésére és az árúk befogadására.

A fővonalakon föl kell oszlatni a tehervonatok százait az ősi nagy forgalom idején, a szükségképpen előálló árutörődés miatt. Innen származnak a több óras késések és a rendetlen menetek, amelyek a személyvonatok járását is kedvezőtlenül befolyásolják. A késések szűk a hajszát és okoznak a fejuclküli kapkodást és ennek a lazás, izgatott, idegeltet főnkretvev munkának, agyonhajszoltsnak eredménye a sok sajnálatos baleset.

A mai koalíciós rezsim, amint hozzányúl a vasutakhoz avatatlan kézzel, a pusztulás, a romlás nyomait hagyta ott. A szerencsétlen pragmatikával földözte a horvát válságot, amelyek következményei beláthatatlanok. A helyett, hogy sürgősen és haladéktalanul hozzatott volna a budapesti és nagyobb vidéki gécpontok pályaudvarainak radikális rendezéséhez, az állomások kibővítéséhez, a fővonalak második vagonjainak kiépítéséhez, a jelző és biztosító berendezések fejlesztéséhez és tökéletesebbé tételéhez, a szenfilyzet munkakévének fokozásához: a komikus helyzetet teremtő rendeletek gyarfasaban merült ki a tevékenysége.

A rendszer hibáit legjobban az igazolja, hogy a bomlas jelci kizárólag a magyar államvasutak-nal mutatkoznak. Két nagyforgalom vasútvonalaknál, a déli vasútnál és a kassa-óderberginél! Ugyiszóval csak hibából ismerik a baleseteket. Miért? — Mert eszközökkel és adminisztrációjukkal hozzáilleszték a fejlődéshez; munkájukat energiával, szakavatottsággal és előrelátással bonyolítják le és igazán jóakarattal, hogy azt kívánjuk: Tanuljon tőlük a Máv!

A munkásbiztosító boitrányai. Sohasem kétfelédünk benne, hogy a kormány tagjai között nem egy olyan férfi van, aki őszintén beletaj az idők igényeit és szivesen segítene azokon a borzalmasan elhanyagolt állapotokon, amelyek szocialis téren nálunk uralkodnak, valahányszor azonban azt látjuk, hogy a kormány egyik-másik tagja komoly

reltől, int loasának, Mathieucnek, a ki egyuttal úres órában sekrestyés is, hogy czerse be a leányt. A leányhoz mosolyogva): Lepjen be... (Az ians Mademoiselle Madeleine néven jelenti be.)

(A leány belép, de nagyon félénk és ügyetlen.)

Charvenson: Miért ez a nagy félirdrás? Hiszen tudja, kihez jön? (Önmagához.) Milyen bajos!

Madeleine (igyeckszik erőt venni magán, hogy a hangja ne remegjen): Tudom, uram. Mindenki ismeri az ön könyörületességét. Masképp nem is...

Charvenson: Így van jól! Látom, hogy már tudakozódt felőlem. De térjünk a dologra. Hogy hívják önt, szép gyermekem?

Madeleine: Lehetséges volna alkalmaztatásom, ha erre a kérdésre megtagadnám a választ?

Charvenson: Én is szeretnék egy-két adatot tudni. Hiszen ez méltányos; de hagyjuk későbbre, ha a akarja. Lássuk, talán így is megértjük egymást.

Madeleine (a kit a Charvenson modora elragad): Oh uram, önnel?

Charvenson: Tché! nem tart visz-

hogy a hipokritaságod nem könnyít senkinek semmit.

Charvenson: De igen. Én könyörülök meg általa erőtől.

Perel: Akkor magán az erőtől kellene gyakorolnod.

Charvenson: Hülyeség! Azt hiszed talán, hogy az erőtől bírok, az elvek alapítói és a dogmaszervezők mind azt tették, a mit prédikálnak? Ellenkezőleg! az én módszerem fiuom és ügyes. Ilyenkor cibujok a nyilvánosság elől s sokszor igazán szerencsém van a választásommal.

Perel: A kis horizontale-ok között!

Charvenson: Oh, dehogy! Egy kis horizontale igen jól tudja, hogy nem mutat-hatja magát velem. Az én hirdetésem egészen másoknak szól. Azoknak, a kik nem sülyedtek még egészen a pocsoljába, de mégis érzik, hogy szükségük van barátira s hátsójukban ugyszólva tisztességet és nyugalmat óhájjanak!

Perel: Kacagni való dolog!

Charvenson: Nevezs, de azért mégis így van. A szeretet hiánya, meg az alkalmaztatás szükségességének érzése arra kényszerít némely nőt, hogy az ilyen hirdetésre feleljen.

Perel: Szóval, te egész a töbzözésig jöttevő vagy!

ügyekkel fog neki valamely függő kérdés elintézésének, mindannyiszor előállottak a különböző politikai pártok, a nagyszájúak, a licitálók és korteskedők, akik a kisember védelmének örve alatt minden jószándékot pocékká tettek. Ezért nem bízunk soha a kormány szocialis alkotásaiban és terveiben. Amíg a reakció bérénci veszik körül a kormányt, addig a legbecsületesebb és legjobb szándék sem ér egy pipa dohanyt.

Most látjuk az Országos Munkásbiztosító hivatali léköszönt elnökének: Hatvany Józsefnek azt a füzetét, amelyben a munkásbiztosítás reformjáról értekezik. Hatvany ramutatott azokra a nagy aldozatokra, arra a nagy munkára, amely a munkásbiztosítás ügyének törvényes rendezését megelőzte és aztán kiutatója, hogy a nagy aldozatokkal megteremtett intézmény miként jutott kutyuba csak azért, mert a képviselő-ház egyik-másik nagyképmű szocialpolitikusa erőszakkal úgy akart föltűnni, mint a kispár földi gondviselőse. Ez okozta, hogy az eredeti javaslat helyett egy képtelen, sőt tarthatatlan törvény jött létre, amely rövid időn a válságok aradataba sodorta ezt a szocialis intézményünket.

A munkásbiztosító éléről immár Hatvany Józsefet, az elnököt is lesodorták a válságok hullámai. A személyi kérdések harca áldatlan állapotokat teremtett. Még jobban növeit a bajt a reakciós parlamenti kompnia egyre megújuló támadása, amely nem akar egyebet előidézni, mint kavarodást és zavart, mert ebben jól esik használni. A reakciós tábor csak néhány héttel célzolt tett kísérletet, hogy a munkásbiztosítás ügyéből kifolyólag olyan helyzetbe kergetse a kereskedelmi minisztert, amelyből aztán Szerényi nem tudott volna menekülni. Amíg tehát az egyik oldalon az állások betöltésének kéré-

dései reszkettették meg az intézmény alapjait, a másik oldalon az államtitkár megbuktatásával iparkodnak az egészet tönkretenni.

És ha még eddig volna. De a megjelent füzetből az világik ki, hogy az eredeti javaslatot éppen azok tették tönkre, akik ma is legádázabb ellenségei az intézménynek. mert azt írja Hatvany, hogy e z e l a t ö r v é n y n e l, u g y, a h o g y m a v a n n e m l e h e t t o v á b b b o l d o g u l n i, és hogy novelláris uton vissza kell állítani eredeti formájába, melyet éppen a derék junkerek módosításai rontottak el.

Ez a szomorú története a szocialis alkotásnak. Rosszakarát, partos túlekedés a hozzá nem értő stréberék erőszakoskodása játszak ebben a főszerepet.

De nem lehet túrni, hogy ezek miatt a munkaadók és munkások szenvedjenek, munkásjóléti intézményeink elzajlajenek, pusztujanak, válságba jussanak csak azért, mert néhány politikai kökér így akar szerepelni s egy-egy nem megfelelő ur meg akarja tartani busás jövedelmü állását.

Kiméltelen gyorsasággal csináljon ott rendet a miniszter, távolítsa el azokat, akik a személyi harcok felidézésében hibások. Ennek meg kell történni, ha akarják, ha nem akarják.

A ködmön-gomb.

A mesebeli királynak hetedhétországban semmiben nem telt örme, csak a két lányában, meg az aranyos ködmönjében. Élte a világot vigan, míg egyszer az aranyos ködmönnek le nem szakadt a gombja. Hanem abból nagy veszedelem kerekedett, mert akármelyik királykisasszonyt instálta meg ő felsége a gomb fölvarrása iránt, mindakettő a másikra mutogatott. Csinálja meg az mert

az jobban ráér. Varrja föl emez, mert neki nincs cernája. Ötse fel a kisebb, mert a nagyobb most a konyhán van elfoglalva s attól fél, hogy elcsalad a macska a kolbászszal. De bizony mégis a nagyobbban a kötelessége, mert ő az öregebb, nem kívánhatja, hogy a huga szurkálja össze a kezét a tüvel, holott neki most igen nagy szüksége van a kezére, mert mivel lobogtatná masekét az ablakból a selyemkendőjét az uraknak, úrlíknak és valogatott cigánylegényeknek? Száz szóvak is egy a vége: a ieszkadt gombot senki se varrta föl, a ködmön nem lehetett fölvenni a hányasvetésben ergrongyosodott, az öreg királyt, hogy olyan könyvön volt öltözve, cug érte, influenztát kapott s úgy elvitte az ördög, hogy máig is hiába töri utána ököllel a szemét a két istenadta árva: a kultu zminiszterium, meg a káptalan.

Mert csakugyan addig osztozik a kötelességteljesítésben, illetve a kötelesség nem teljesítésében az állam, meg az egyház, hogy a magyar kultúra egészen ergrongyosodik, szétfoszlik bele.

Ennek a száz nyomorúsággal megvert országnak egyik sebe sincs úgy elhanyagolva, mint a népoktatás ügye. Nyilván azért, mert keiten is vajlajk magukat orvosának. Az állam roppant ambiciójak szedegeti szárnya alá az iskolákat, mint koflá a csirkéit s azzal nem törődik, hogy felét se bírja betakarni a kurta szárnyával. A felekezetek mindig azon jajonganak, hogy az állam elszedi az iskoláikat, de azért ami az ő kezükön marad, azt hagyják episkoposodni megrogyni, összerokadni — tanítóktól együtt.

A dörozsmai eset se nem az első, se nem az utolsó s nem lehet miatta karóba huzni a vaci puspóktól még in effigie se. Az állam se különb semmivel. Tudunk rá esetekeket bőségeit csak innen a környékről is. A térvári tanító már egy telet kemence nélkül nyomorgott át az iskolaépületben levő lakasan. Lehet, hogy még ezt is keresztül nyomorogja, azon ököből, mert ő nagyon is állami. Térvár kincstári telepités, a földmívelési miniszter atyai hatalma alá tartozik. Az atyai hatalom azonban kalyhákat nem

szataszitonak? Talán egy kis . . . rokonszenvet is tudna érezni irántam?

M a d e l e i n e (őszintén): Ön oly jelsembernek látszik.

C h a r v e n s o n: Oh, nekem is megvannak a magam hibái. De hát az a gondolat, hogy egy kissé megoszítja az én életemet . . . hogy bizalmasan . . . Nem ijeszti ez meg kegyedet?

M a d e l e i n e (nem érti e szavak horderejét): Oh, uram, hogy gondol ilyet? Ellenkezőleg, büszke leszek reá.

C h a r v e n s o n: Szép. Én azt kívánom, hogy . . . bizonyos apró figyelmességekkel . . .

M a d e l e i n e: Érzem, hogy úgy tudnék viselkedni önnel, mint a tulajdon apámmal.

C h a r v e n s o n: Ez sok, de nem elég! Most mindjárt jöjjünk tisztába az ön . . . kötelességeivel . . . Ön értelmesebbnek látszik, fél szóból is érteni fog . . .

M a d e l e i n e: Igen uram, Nemcsak felolvasni kell önnek, de gondolni is kell önt, s megszerezni önnek, azokat az apró figyel-

mességeket, a mikre jogosan számíthat . . .

C h a r v e n s o n (hamisan int a szemével): Igen, mindazt, a mire egy olyaas férfinak szüksége van, a kinek nincsen felesége. Nagy magánosságban élek s környezetem szomorú. Ezért legalább nyáron, mikor Párisit itt hagyom, szükségem van egy kis szórakozásra és . . . szeretetre.

M a d e l e i n e: Ez könnyű lesz, azt hiszem . . .

C h a r v e n s o n (tözelebb húzódik hozzá): Ugy-e, ön nagyon gyengéd, hizekedő természetű?

M a d e l e i n e: Mama mindig azt mondta, hogy nagy szívem van.

C h a r v e n s o n: Az olyan csinos teremtésnek, mint ön, nemcsak szive van! A gyöngéd szeme, duzzadó ifju ajka arról beszél, hogy szeretni is tudna . . .

M a d e l e i n e (hirtelen megrettelve) Uram!

C h a r v e n s o n: Ugy, úgy! Védekezék csak egy kicsit! Nem haragszom érte! Meglátja, hogy a korombeli férfi jobban tud szeretni, mint holmi inci-finci fiatalember. (Meg akarja fogni a kezét.)

M a d e l e i n e (kiegyenesedik): Hozzam ne nyuljon!

C h a r v e n s o n (meg akarja ölelni): Ezt, ugy-e, nem komolyan mondja? (A lény visít s a szoba sarkaba húzódik). Micsoda ostoba visongás ez? Nem hallgat?

M a d e l e i n e (mikor Charvenson az ajtó elállja): Eresszen ki, vagy még jobban visitok! Bocssáson ki! Esküszöm erre a keresztre, hogy nem vagyok az, a minék gondol.

C h a r v e n s o n (szerepéből kiesve) Ah, megbolondult kicsikém?

M a d e l e i n e: Igen, igaza van. De nem tudhattam. Most jöttem el először hazulról.

C h a r v e n s o n (az erkölcsös jóindulat álarcába bujlik): Ne induljon úgy fel. Elmechet, a mely percben megmagyarázza különös magaviseletét.

M a d e l e i n e (szinte lázasan): Meg fog szálni, ha meghallja . . . Tönkrementünk. Abból élünk, a mit mama keres a kézimunkájával . . . A kis öcsém beteg lett s gondozásra lenne szüksége . . . Mikor hirdetését olvastam, megtudtam, hogy önt any-

HEGEDŰS VILMOS UTÓDA FÉNYKÉPÉSZ.

Értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy 44 év óta fennálló fényképészeti műtermét teljesen újjonnan berendezve fénykép nagyító és arckép festészeti műteremmel bővítette ki. — Elsőrendű művészi kivitelű

platin fényképek — fényképnagyítások és olajfestmények

12—5

a legutányosabb árban készülnek. Fényképnagyítások bármely régi kis kép után is készíthetők

3 drb. vizit fénykép ! kor. 50 fill. 3 drb. kabinet fénykép 4 kor. 3. úrb. Makart fénykép 6 kor.

adott a tanítónak, azt mondta, az már kultúra s a közoktatásügyi kollégához tartozik. Ez meg azt mondta a térvári tanító urnak, hogy ne járjon az ő nyakára, menjen a gazdájához, a földmivélségügyihez. Azóta talán már az indiai alkirályhoz is utastottak a tanító urat, ha ugyan fel nem érte ésszel, hogy legjobb ő neki megszökni Térvárról.

Ez az egyik, de van másik is. Csak most irtak az újságok azokról a szegedi tanítói tanítókról, akik nem bírnak az állam-mal való szerződésben kikötött második szabályukhoz hozzájutni. Persze, örülhetnek, hogy egyet kaptak s azt nem kell megosztani a malacokkal.

No igen, mert tudunk ilyen esetet is. A torontalmegyeri Szanád fia, lányai egy pajtába járnak iskolába, mert az öreg iskola a nyakukba akart szakadni. Ez bizony a káptalan bűne, amely minden sirás, jajgatás káromkodás elől keresztényi alhatatossággal zárja be a fülét esztendő őta. De az meg az állam bűne hogy a tanfelügyelő szintén ugyan-olyan számú esztendő őta egyetlen egyszerű se tette tisztelétét Pallas Athénének szanádi pajtájában.

Hódmezővásárhelyen néhány esztendővel ezelőtli iskolát államosítottak, éppen mikor Szegeden is javában állt a közgyűlésen az államosítási harc. Nagy volt odaát minden liberális embernek az öröme egész, addig, míg meg nem érkeztek az emberes-hónapok. Amely egyetlen hónapok az állam nem adott tüzevalót, az állami iskolákat be kellett csukni; s Szegeden nagyon természetesen egy időre befagytak az államosítási törekvések.

Ezek csak innét a szomszédból való példák, olyanok, amiket tudunk s amik eszünkbe jutottak. De mennyi az, ami nem jut eszünkbe s ami sohase jutott fülünkbe. Ha ilyen gonoszul áll az ügynevezet népoktatás Csongrádban és Torontalban, milyen borzalmasan el lehet nyomorodva arra kin-ebb az országban, olyan helyeken, amikről még madár se száll a kulturvidékre, nem hogy hir!

Az állam nem ér rá tanítókat és gyerekeket sorsával vesződni, mert neki egyéb dolga van: őrizni kell a közügyet tepsit, amiből pedig magától is ki tudja lopni az osztrák macska a kolbászt. Pénze sincs, mert kell katonabakancsra, színházak és egyéb mulatóhelyek fölvirágztatására, Budapest tömé-sére, ördögere-poklora. Pedig hiába az arany ködmön, ha nem lehet begombolni. Nincs ott kultúra, bármily szép haz az országhaza s bármilyen csúdasan trillálnak és bokáznak az Operában, ahol az iskola rászakad a gyerekekre s a tanítónak lefagy a fül.

nyira tisztelik mindenütt . . . Azt reméltem hogy, ha meg kell is válnom kis családostól, segíthetek rajtuk . . . (Felzokog) Nem hittem, hogy minden, a mi jót csak önről mondtok, hazugság

Charvenson: Hát nem látja, kicsikém, rajtam mennyire megindított? Végre egy leány, a ki ellentáll a kísértésnek!

Madeleine (révetegeten): Hogyan?

Charvenson: Hát nem jött rá magától? Évek óta keresek egy olyan derék teremest, mint maga, s eddig csak kalandornők jutottak közlembre, a kik ki akartak zsákmányolni. Egy sem tudott ellentállni a csábításnak, s mindeniket ki kellett dobnom az ajtón!

Madeleine: Igazán?

Charvenson (karját kitárja): Bátoran idebújhat a mellemre, Ez igazi atyai ölelés lesz!

Madeleine (boldog zavarral): Igazán, megbocsátana?

Charvenson Felejtük el, a mi történt.

Madeleine: És felvesz olvasónőnek?

Charvenson: (a ki igen tart a botránytól): Hogyne. Nyolcz nap múlva indulunk.

A papi vagyon szintén mindenre alkalmas, csak erre nem igen futja. Megcsinálják a felekezeti iskolákat, de főn nem tartják, csak tengetik. Nem ér rá a holt kéz, mert lengetni-lobogtatni kell neki a néppárti lobogót. De ami az övé, azt szorítja, azt nem engedi ki a markából, Mert inkább legyen sötétség, mint olyan viláosság, amit az állam gyujtana, ha gyujtana.

Hatalmi kérdés nálunk a népoktatás ügye s a liberalizmusnak semmi köze hozzá. Az a kérdés: kinek a kezében legyen a ködmön? S az a felfogás: hogy inkább szakadjon el, semhogy a másikkal is köze legyen hozzá. S az az eredmény, hogy csakugyan el is rongyolódik az ország mezeitelen marad, a kultúra díszes és meleg takarója nélkül.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. november 26.

Petrovics Soma.

Ez a hét, melyre a mai nappal virradunk, egy lélekemelő szép ünnepség jegyében indult, melyet a helybeli evangélikus egyház rendez annak megörökítésére, hogy érdemes lelkesze: Petrovics Soma főesperes immár betöltötte negyven éves pap-ságának és huszonöt éves szentesi lelkipáztorkodásának egy emberöltőt átfogó idejét.

December elsején, kedden lesz ez az ünnepség, melyet bár az egyház rendez, — ünnepe lesz az mégis e város minden rendű és rangú társadalmi rétegének, mondhatni a város egyetemének, mert hiszen a huszonöt év óta, hogy Petrovics Soma az itteni evangélikus egyház papi állását elfoglalta, mind a mai napig nincs e város társadalmi és közéletének egyetlen nevezetes, kiemelkedő mozzanata, melylyel a jubilálónak közbecsülésben, köztisztelőben álló egyénisége összeforrt volna; — ahol szépet, jót, nemeset alkotni kellett, ahol a kultúrát, a felvilágosodást terjeszteni, a társas érintkezést élénkíteni kellett, — az utóbb lefolyt huszonöt év alatt mindenütt ott volt és ott van ő az előharcosok homloksorában, mint lelkes zászlóvivője az igaz szabadelvűségnek, az ember-szeretetnek, melynek igéjét, papi nívoltából kifolyólag is a legnemesebb szellemben hirdeti.

Madeleine Ketten?

Charvenson: Meg az inasom.

Madeleine: De ez nem jó társaság.

Charvenson: Oh, Maticu! . . . (Közben megjegyed a jövőbeli kísértéstől) Különbén igaz van, hozza el a beteg fivérét magával, ugyanis jó levegőre van szüksége.

Madeleine: Oh Istenem, nem lehet, mert mama, szegény, nem maradhat egyedül.

Charvenson (a kit a történetek magukkal rántanak, elnyomja bosszúságát): Hát vigyük el őt is.

Madeleine (lekesülten): Hogy fogjuk őnt áldani! (Meg akarja ölelni, mint gyermek az apát, de Charvenson hátrál.)

Charvenson (félre): Nem éppen az áldásodra vágyakozom!

Madeleine távozik.

Charvenson (becsengeti Mathieut): Csomagolj, Mathieu, nemsokára utazok.

Mathieu: A kettős ágyat is viszszük, mint távaly?

Charvenson (keserűen): Nem, az idén családostul utazom!

Hogy ittműködésének huszonöt éve alatt mi volt Petrovics Soma az ő egyháznak, mint erősítette meg a hitéletet, mint csepegtette bele hívei lelkébe a tiszta valláserkösi érzést, mint adott példát puritán életével a gondjaiba vett egyház tagjainak, mi módon nyitotta meg keblükben a szinte példátlan aldozatkétség forrását, hogy abból annyit erőt gyűjtson, a meggyűjtő méh fáradhatatlan szorgalmával az egyház új templomának felépítéséhez, mely középületeinknek is egyik legdíszesebbje, — mindent méltani nem a mi feladatunk; — hivatottabbak erre máunknál egyházának vezető férfiai, akik a keddi ünnepi alkalmat bizonyára meg is fogják erre ragadni.

Mi itt e helyen a közéleti férfú érdemeink hódolunk Petrovics Soma személyében. Annak a férfúnak, akit a társadalmi és közélet minden terén az előharcosok között látunk; annak, akiről tudjuk, hogy szabadelvűsége tiszta aranyveretű és nem pöz, nem siorca arra, hogy — a mai kor szellemében — a sötét maradásig, a reakcionáriusum feketelékűségét leplezze.

Az ünneplőkkel ünnepevel, igaz szívvel üdvözöljük ezért Petrovics Somát jubileuma alkalmából azzal a forró kívánsággal, vajha az isteni gondviselés az ő áldásos, munkás életét hosszúra, igen hosszúra nyújtaná.

— Rendkívüli meggyűlés. Csongrád-vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 28-án rendkívüli közgyűlést tartott, Kelleme n Béla dr. főispán elnöklése mellett. A gyűlés egyetlen fontos és általános érdekű ügye, az új egészségügyi törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott miniszteri utasítás rendelkezésének megfelelően, a községi, illetve körorvosi szolgálatról szóló szabályrendelet megalkotása lett volna. A végrehajtási utasítás azonban, dacára annak, hogy a szóban levő szabályrendeletnek már a jövő évi január 1-én életbe kellene lépni, olyan későn érkezett le a megyére, hogy bár az alispán az érdekelte orvosokat és a községi jegyzőket rögtöncsen hivta be értekezletre, az előmunkálatokat elvégezni és ezek alapján a szabályrendelet-tervezetet kidolgozni fizikailag mégis lehetetlen volt és így a tegnapi közgyűlés úgy határozott, hogy ezt a szabályrendelet a decemberi rendes közgyűlésén fogja a törvényhatósági bizottság tárgyalni és megalkotni. Ungvácsan Szentes város a vonatkozó szabályrendeletét szintén a decemberi rendes közgyűlésén alkotja majd meg, bárha érthetetlen, hogy akkor, mikor a hatósági orvosok javadalmát az egész vonalon a belügyminiszteri tárca terhére fogják a jövőben fizetni, miért vonták ki ez alól éppen csak a rendezett tanácsú városokat, — vagy ha már ezeket kivonták, — miért rendelkezik akkor a városok hatósági orvosaival a belügyminisztérium éppen úgy, mint a községi és körorvosokkal?

— Kuruc-hódolás a császárnak. A nagy nemzetie kormány túltengő hipperlojalitásában most olyan gerinctelen megalkodásra, a magyar közjog és a nemzeti öntudat olyan meggyalázására készül, amilyenre egy szabadelvű-párti kabinet még csak gondolni sem mert volna. Arról van szó, hogy I. Ferenc József hatvan éves császári jubileuma alkalmával, december 2-án a Ház emez ünnepre való tekintettel netartsón ülést és

küldjön hódoló feliratot az uralkodónak. Most tehát a függetlenségi párti képviselőktől rá kell beszélni, hogy még látszólagos ellentmondással se zavarják meg az indítvány megszavazását. A megdolgozást a miniszterek és a pártvezetők már meg is kezdték, a képviselőház folyószólyán magyarázván a kurucoknak, hogy 1848. december 2-án Ferenc József tényleg a magyar trónra is lépett és megkezdte uralkodását mind a két országban, csak éppen hogy nálunk meg nem koronáztatta magát. Hogy ezt miért tette és miért nem tett másképpen, ezt — a puhítók szerint — éppen nem tapiratos firtatni, amikor a fejedelem, tekintve az emberi kor végsőségét, uralkodásának legjava részén túl van s amikor a magyarság iránt annyi jóindulatot tanusított és tanusít, sőt most katonai vívmányokat is akar a magyar nemzetnek adni. Ez volt a témája a mult szerdai függetlenségi pártvacsorának is, ahol Wekerle, Apponyi és Günthner igyekeztek a »kurucok« hangulatát a császárjubiläum megünnepelésére hajlítani. És a kurucok, mint már annyiszor, ezúttal is beadták a derekukat.

— **A dorozsmai iskolakérdés.** Csaknem végzettség való és emberéletben is áldozatot követelő katasztrófnak kellett Dorozsmán bekövetkeznie, hogy a váci püspök végre nagy kegyesen belégyezését adja az ottani harangozói lakás telkének egy mas, egyenértékű telkei való kiscserlésébe, — hogy így a meglévő iskolateleknek a kérdéses harangozói lakás telkével való egyesítése útján, megfelelő nagyságú területen épülhessen fel a községben — nem a püspök úr, hanem az állam pénzén — az ezer tankötecs gyermekek befogadására alkalmas új, impozáns iskolaépület a nélkül, hogy azért rekompenzációképpen a községnek egy külön katolikus népiskola létesítésére kellene magát köteleznie. Kelemen Béla dr. főispán, Scossa Dezső kir. tanfelügyelő és a közoktatásügyi miniszter egy kiküldötté csütörtökön személyesen jartak kint Dorozsmán, hogy a helyzet tarthatatlanságáról, amiről, különben a tanfelügyelő, köteletségéhez híven, illetékes helyen többszörösen előterjesztést tett, — személyesen meggyőződjenek s a vizsgálat során ekkor a közoktatásügyi kormány kiküldötté oda nyilatkozott, hogy némi tartozással helyre lehetne hozni az iskolát. Minthogy azonban a község előjárása ezt lehetetlennek mondta, mert egyetlen szülő sem ereszti többé be ebbe az iskolába a gyermekeit s minthogy közben a váci püspök kegyesen belégyezését is megérkezett, hogy belégyezik a telekcserlébe és megengedjék a felépítést, a tavaszra határozták el, hogy hozzáfognak az új iskola építéséhez. Addig is, a rozoga iskolaépületből már kihordták a padokat és taneszközöket s a meglévő kisdudodokakban helyezték el, melyekben a fél-fél napos tanítások az új iskola felépültéig folyjni fognak — míg az ovodák ezen időre természetesen el lesznek zárva a dedós kicsinyek előtt.

— **Eljegyzés.** Kalydy Ferenc kőcsordi (Szatmarmegye) reform. népiszkolai tanító, tegnap este jegyezte el magának városunkban Szabó Ilonka kisaasszonyt, Szabó Lajos ref. tanító és neje: Szécsényi Terézia kedves, szép leányát.

— **Gazdasági téli tanítások.** Minden esztendőben több azoknak a gyakorlati irányú kurzusoknak száma, amelyeket Drágyi Ignác földmívelésügyi miniszter rendeletére a

gazdasági akadémiák tanárai, a földműves iskolák tanítói, szaktanárok és vándortanítók rendeznek. A tantervön kívül ötvennyeg gazdasági egylet állt ennek a célnak a szolgálataiba, köztük a csongrád megyei gazdasági egyesület is, hogy minél több legyen a téli tanítások száma. Az eddigi program szerint mintegy hétezer helyen, illetőleg alkalommal rendeznek most a télen gazdasági tanításokat és pedig azokról a kérdésekről, melyek a vidék gazdaságára vonatkoztattak a legfontosabbak. Az állami tanítóképzéskébe beosztott gazdasági szaktanárok továbbá a komló, rozs, len és kendertermelés szaktanárai állandó kiküldetésben vannak a télen hogy a népet felvilágosítsák és gazdaságilag képezik. A munka iskolái intenzív, hogy az idén a hallgatók száma a tavalyit, a háromszázszert, bőven meg fogja haladni. A földmívelő nép tanulni vagyó kedvét érdekesen tünteti fel az a tapasztalat, hogy öreg, szíbe csavarodott haju s kegyerük javát megévezt kisczadnak is beülnek az iskolapadba és az előadásokat figyelemmel hallgatják. A tanítás tisztán gyakorlati irányú. A hallgatók kérdéseket tesznek fel és az előadás során valóságos vitákat rendeznek, az eszméket tisztázzák és így vezetik rá az előadók a modern gazdálkodás fogásaira a gazdaságot. S az oktatás foganatos voltát — mint ahogy a multban tapasztalták — már a legközelebbi gazdasági év megmutatja.

— **Jön a gyufamonopólium.** A kormány komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a gyufagyártást állami monopóliumá tgye. Ugy a magyar mint az osztrák pénzügyminisztériumban megindultak már az előzetes munkalatok a gyufagyárak átvétele tárgyában. Az ugynevezett foszfortilalom is sieteti, hogy az állam tegye a kezét a gyufagyártásra, mert a magánipar nem képes a foszfortilalom mellett megállani. Azonkívül a várható jövedelem is kecsgeteti a kormányokat a monopóliumnak minél előbb való megvalósítására.

— **A ref. kör teasteélyei.** A ref. kör vilgalmi bizottsága a tél folyamán tagjai s azok által bevezetett s szívesen látott vendégei részére teasteélyeket rendez. Az első teasteély dec. hó 5-ikén, szombaton este lesz a kör nagyertermében. A bejéppődi 1. korona. Ezen kedélyes és fesztelencsú ígérkező s a ref. kör már korábbi nagy sikerű mulatságaihoz méltó esteélyekre felhívja a rendezőség a tagok figyelmét azzal, hogy miután külön meghívók kiadati nem fognak, a megtartandó teasteélyekről a lapokban közzétett értesítéseket tudomásul venni s az esteélyek egyszerű előzetben megjelenni szíveskedjenek. A teasteélyek hangversenyyel lesznek egybekötve, melynek programját időről-ídrőre közzéni fogjuk.

— **Ejegyzés.** Samuel Béla helybeli gyógyszerész eljegyezte Sugár Adolf jászadányi fakereskedő leányát, Sugár Ilonka urleányt.

— **Pusztul az ország.** A statisztikai hivatal szeptember havi jelentése szomorú képet ad az országról. A helyzet az előző hónapokban se volt valami rózsás, de most még fokozottabb mértékben észleljük a pusztulást. A szürke számok egyenkint nekünk adnak igazat. A háasságok statisztikáját összehasonlítva az 1907. év szeptember havi eredményével, 1908-ban ezérek száznegyvennégygyel kevesebb házasságkötés történt, a kilenc első hónapot tekintve pedig már 16.577 a különbség a folyó év kárára. A népesedés arányát a fenti számok ilyenformán módosították: szeptemberben 68,007 gyermek született élve. Az elhaltak számát jevonva, a szaporodás 28.558-ra tehető. Az 1907 évhez viszonyítva 1908-ban 7048 gyermekkel született kevesebb. Ez a két egymással szoroson összefüggő tényező, házasság és szaporodás egy harmadik okkal áll szoros ösz-

szefüggésben: s ez a kivándorlás. Az erre vonatkozó szám adatok még mindig alkalmasak arra, hogy fantázia nélkül következtessünk belőlük az ország válságos helyzetére. Szeptemberben 12.627 útlevelet váltottak s ezek közül 8421 jogosít kivándorlásra, 6626 pedig egyencsen Amerikába szól. Vagyis a rettenetes pusztulásnak még most sem tudta útját állani semmiféle tényező. A nagy garral hirdettelt telepítési akció nem valami nagy bizalmat kelthetett a nép körében. A szerencsétlen emberek hónapról-hónapra inkább növekvő, mint csökkenő számmal mennek Amerikába. Ezt bizonyítja a statisztika. Az a kellemetlen a dologban, hogy ezt sem megcáfolni, sem letagadni nem lehet.

— **Mit ajándékozunk kedveseinknek, ha betegok?** A válasz e kérdésre szinte önként kinalkozik. Egy olyan szert, mely a gyógyulást előmozdítja, mely megszabadítja őket szenvedéseiktől. A modern, testileg és szellemileg tulterhelt, rendetlenül élő ember okozza és fokozza bajait s így nem csoda, ha gyermekei, a legújabb nemzedék szinte rendszeresen szenved verségységben, sápkóroban és egyéb bajokban, melyeket a szervezet gyengesége és az ellenálló képesség hiánya, valamint a vérkeringés lanyhasága okoznak. Manapság már öreg és fiatal szenved ezen bajokban, melyek ellen azonban a tudomány kellő gyószszerről gondoskodott. Miután a vér és csontvelő annál gyengéssébb, mennél több tartalmu sejte tartalmaz, a tudomány ez uton indulva olyan szert készített, melynek főalkateleme a vas, a mely mangánnal keverve mohón szívódik fel a szervezetbe, a vérbe, azt felrissziti és táplálja. A vas és mangán szerencsés vegyülete a Ferromanganin, melynek végtelen sokan, gyermek és felnőttek egyaránt köszönhetik egészségüket, életerejuket. Egy üveg ár 3. kor. 50 fillér. Vasárlással ügyeljünk a Ferromanganin névre és a Leányfej védjegyre s utasítsunk vissza minden mas hasonló nevű készítményt. Kapható minden gyógyszerárban. De biztosan Török József gyógyszerárban Budapest, Király-utca 12 és Andrássy-út 22. Kapható Szentesen: a »Magyar Királyhoz« címzett gyógyszerárban.

— **Felolvasások.** A katolikus kör, mint az előző évokban, az idén is rendez, csekély bejéppődiál, felolvasó esteélyeket s az első ilyen esteély a körnek ezen a télen ma este öt órakor lesz a következő programmal: Szavaltat, előadja Vay Gizella kisaasszony, felolvasat, tartja István csiics Maria kisaasszony, szavaltat, előadja dr. Soltész Adolf fögmnaziumi tanár. Az esteélyen nem kórtagokat is szívesen látunk vendégül. — A Református Kör f. hó 29 én, vasárnap tartja 4-ik felolvasó esteélyét. A központban a Református Kör nagy termében közre működnek: Jakó Berta urleány szavaltatál, Gellén János úr énekszólot harmonium kísérettel ad elő, továbbá Lakos Imre úr felolvas. — A felsőparton felolvasat tartanak: Komendát János és Küti Ferenc tanító urak, s szavalt Kovács I. s. elkész.

A gőzgépező és kazánfűtők legközelebbi képesítési vizsgái Szegeden, dec. hó 8-án délelőtt 9 órakor lesznek, a Szeged alsóvárosi új vízműtelepen. A kellően felszerelt vizsgalati kérvények előzetesen a m. kir. kertületi iparfelügyelőséghez (Szeged, Tisza Lajos körút 9.) küldendők be.

Messaline
Radium
Louise
Taffet

és »Henneberg« selyem 75 kr.-tól feljebb, bérmentes és vámentes Mint a postafordultal.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:

Felolvasó szerkesztő: BÄNFALVI LAJOS.
Kiadótul ajdonos »Szentes és Vidéke« nyomda.

Szoptató anyák.

ajkuk hatását csak nővelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsió használatát által.

Kimerültség megszűnik,

s a osecsonó rőzsásabbá, vidámbább és pajsánabbá válik, mint valaha volt.

Az anyaságnak bármily vóltságos perczében, a

SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió erőt kölcsönöz, batorít, s emellett vásárlásánál kellemes ízű és könnyen emészthető.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógyszerárakban.

AMPUTÁLTAK.

A KELETI Által készített műlábak és műkezdek járó- és nyújtóeszközök a legnevesebb szakorvosok véleménye szerint a legjobbak a világon!

Elegáns, könnyű járás!! Több évre terjedő jóállás!! Mérs. árak!

Orthopédiai műintézetem 80 éves fennállása teljes biztosságot nyújt az általam szállított készülékek szakszertű, kifogástalan elkészítéséért

Képes leírásokat küldingyen és bérmentve:

KELETI J. orvos-szabészeti testgyógyászati, műintézete. IV. 13-1

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-útca 17.

Csongrádvármegye alispánja.

7662/1908. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Csongrádvármegye törvényhatóságánál az 1909-ik évben szükséges irodai-szerek, papírneműek és nyomtatványok szállítására árlejtést hirdetek.

A beszerzendő ilyenmű szükségleti cikkekre együttes, — vagy egyrészlől az irodai szerek és papírneműek, másrészlől a nyomtatványok csoportja szerint külön-külön ajánlat is tehető.

Egy koronás bélyeggel ellátott, zárt és mintákkal felszerelt ajánlatok hivatalomnál 1908. évi december hó 19-ik napjának délelőtt 10 órájáig nyújthatók be, mikor is azok nyilvánosan fel fognak bontatni.

Bánatpénz letétele nem kívántatik.

Az ajánlatok kiállításánál a közszállítósokról szóló 83.700—1907. sz. belügyminiszteri szabályrendelet 18. §-ának határozmányai figyelembe vevendők és betartandók.

A közelebbi feltételek a szállítandó árúk mennyisége és minősége tekintetében szükséges felvilágosítások hivatalomnál adatnak meg, vagy

a portó bélyeg beküldése ellenében az érdeklődőknek megküldetnek.

Szentes, 1908. évi november hó 26-án.

Dr. Cicatricis
alispán.

Csongrád vármegye alispánjától.
7389—alisp. 1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

A szentesi vármegyei közkórháznál tisedésben lévő, évi Egyezer (1000) korona fizetés, élelmezés, természetben lakás, fűtés, világítás és mosással javadalmazott kórházi segédorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A pályázónak egyetemes orvostudori oklevéllel kell bírnia. Kinevezése az eskü letételének napjától számítandó 2 (Kettő) évre szól, mely azonban további 2 évig meghosszabbítható.

Fenti képesítést igazoló, — erkölcsi és esetleg egyéb bizonyítványokkal is felszerelt pályázati kérvények Csongrádvármegye főispánjához címzetten alulírott alispáni hivatalnál 1908. évi december hó 29-ik napjának d. u. 4 órájáig írásban nyújthatók be.

Később érkezett, vagy távirati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Szentesen, 1908. évi november hó 20-án.

Dr. Cicatricis,
alispán.

Szentes város tanácsától.
14283/1908. szám.

Hirdetmény.

Szentes város tulajdonát képező úgynevezett »Bökényi csárda« és a bökényi réven szendő vamszedési jog az 1909. évi január 1-től 1911. december 31-ig három egymásután következő évre 1908. évi december hó 9-én délelőtt 9 óraker a gazdasági tanácsnoknál hivatalosan nyilvános szóbeli versenyárgyaláson bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár a csárda bérletére évi 400 korona, a révbérletre évi 500 korona.

Részletes feltételek a gazdasági

tanácsnoknál hivatalos órák alatt megtehető.

Kelt Szentes város tanácsának 1908. évi november hó 26 napján tartott üléséből.

2—1

Dr. Matéffy,
polgármester.

5673—tkv. 908. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sinóros Szabó Bálint végrehajlatának — ifj. Aradi Jánosné végrehajlatát szenvedett elleni 224 kor. 80 fillér tő e kövvelés és j. r. iránti végrehajlati ügyében a szentesi kir. járásbírótság területén lévő Szentes város határában fekvő a szentesi 5760. szíkjében A. 1. sor. a. felvett 6035/b. hiszánú birtok földre — és pedig az ezen ingatlanra a C. I. sorozat alatt a Kutas Maria öz. Veszélka Jozsef javára bekebelezett özvegyi hasznélvezeti jog fenntartásával 836 koronában szennel megállapított utóajánlati árban az árverést cirendeltre és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi december hó 24-ik napján délelőtt 9 óraker ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megállandó nyilvános árverésen a megállapított utóajánlati áron át eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 60 korona 90 fillért készpénzben, vagy ovaidekés értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elővezéséről átalított szabályszerű előadványt megáallatni.

Az aki az ingatlanért az utóajánlati árna magasabb ígérletet tett, ha többet ígérni senki nem akar, kételes nyomban a kiküldetést ár számlátka szerínt megáallapított bánatpénzt az általa ígért ar ugyanannyi százalékaig kiegszítetni.

Az újabb árverés költségeit a vevő az ígért vételáron felül köteles fizetni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóságnál, 1908. évi október hó 31-ik napján.

Katkics
kir. járásbíró.

Ifj. Zsoldos Ferenc

üzlettelepén elsőrendű köleskása bármilyen nagymennyiségbe kapható.

XXVII-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonyczélokra fog fordítottatni, Ezen sorsjátéknak 11969 nyereménye 365,000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150,000 korona,

továbbá:

1 főnyeremény.....	20,000 kor.	10 nyeremény á	1,000 kor.
1 „ „	10,000 „	150 „ „	100 „
1 „ „	5,000 „	300 „ „	50 „
5 „ „	2,000 „	1500 „ „	30 „
		10000 „ „	10 „

Huzás visszavonhatatlanul 1908. év december hó 30-án.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapestben (Vám-palota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-üzletben.

6—1

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Fantasiag! Leírás-egyszerűség! Saját árképzésben bíróságon kizárólag LEOPOLD GYULA hirdetői iradási címe: Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 aprók. Füzűdaga kőgyöngyök.

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan: **Garvens-szivattyút**

Garvens-művek, WIEN XXII.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, borkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle **TYUKSZENHALÁL** ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sóborszesz az **ERŐ SÓBORSZESZ** ára 2 K, 1 K és 80 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a **NEODON** vegytarté és kémiai laboratórium. **GYÖR, BARGSS-UT.**

Csemege-konzervek BELHURUT (hasznosító, gyomorgörcs legelő gyógyszer a BARTA-féle fekete áfonya-gyógyász, kapható gyógyszerészek 5 árcsú 5-ért bérmentve szállít követelményével is a **Felkai Konzervegyár, Barta József** Felka (Csepel-megy). — Készen álljagyzék!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTTAGYALANSÁG, IDEGESÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.** Rendkívül kellemes ízű, erősíti, tisztítja a vért. 100 csomag ára 800 kor. Nagy üveg 2 kor. Kapható gyógyszerészek Postán küldi: **KOLONA-GYÖGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-ter.

PLATSCHER-KAVIÓK elismert legelső, legbiztosabb **FÉRFI- és GYERMEK-reha áruháza** Budapest, IV. Központi Városház. (Hároly-körút).

TRIVOLI fényképezési és festészeti műtermék BUDAPEST, VI. BÁNYA-UT 20. készítenek csak elsőrendű minőségű kávékat, fényképezőgépeket, optikai és műanyagok. Kézművesi, szobrászati, kőművesi, fűrés, elektromosok stb. Gross, fogorvosok, és más-arány ügyfelekkel. Parcellákban épített fényképező stúdiók stb. Mirel kellek ingyen és bérmentve árjegyzék!

ZIGAZTÓ GÖRÖK Bobos 2 kor. Postai szállítással. **FRISHER GÁLA MD** gyógyszerár BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRUT 93. Kapható minden gyógyszerészek drogeriákban.

Meglepeté haledás! **FICHTENIN** a legértékesebb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fegyver a láthatóan és egy, által mindenféle **herpesz, veres, levezetés és egyéb kór, és veseműben károsító állapotokat és azok postái szemmel megold.** Legmeghatározottabb **védőszert anyag és darabok ottlen.** Hissznélis óvatossá merrel való eljárás mellett biztosítják a felhívás eredményét.

Vesérkérővel: **Nagyvárosi rászere: DIAMANT és VADAS** Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

EXCIDIANVY **BEZÁRÓ** **BEZÁRÓ** **BEZÁRÓ**

KÉZPASZTÁJA 5 nap előtt készítsen kez. — Tényező K 1-20 — **Dr. KOVÁCS** gyógyszerár Budapest, Spár-utca 17. „Földes-citrus” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal **Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,** mely 5 porca alatt minden fejfájást megszüntet. 1 doboz 1 kor. 80 fillér. — Minden gyógyszerészek és drogeriákban kapható. **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerár **KISPEST,** utca 2. Ingyen postai szállítással 5 doboz rendeléssel!

PARIS SZÁLLODA Budapest, VI., Váci-körút 41. 100 szoba 250 K-ól felfelé, kábeltelefon és villanyvilágítás. Gyűjt. Park, képzés, kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az órázó pályaudvarhoz és a Váci térhez.

BEZÁRÓ **BEZÁRÓ** **BEZÁRÓ**

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten? **Schuller Kaszinó-éttermében** VI., ANDRÁSSY-UT 22. sz. (Eisendrő kávéház) Naponta zárszociál!

Dr. KOVÁCS J. homoptal rendelés-látzése **Budapest, Váci-körút 18. sz.**

KATZER szőrmőruhi eldörögnek és utasok világa elvannak terjesztve. **Első és legnagyobb szaktudás ellen védő részvétel.**

RÉTHY-féle PEMETEFÜ GYÖRÖK Kőhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle PEMETEFÜ GYÖRÖK** Vásárlásnál a csomag **gyógyzunk és határozottan RÉTHY-féle** kérjük megvételük hitelesítéssel utaztatni. **10-1 I. DORCZ 60 FILLÉR.** Csak **RÉTHY** féle kaphatunk el!

Házfeladás. A Horváth Gyula-utca 32 számú (Nyír-féle) házam 250—250 négyzetöölés 3 részre osztva, vagy esetleg egészen, — a báró Harucker-utca 14 számú (Hoffer-féle) házam pedig 2 részre osztva, vagy szintén egészen szabadkézből eladó. **Lóvy Henrik.**

Ad. 13437/1908.

Hirdetmény. Szentes város tulajdonát képező épületek tűzkar elleni biztosítása a jövő évi január 24-én lejárván, azoknak 10 évre leendő biztosítását a városi tanács elrendelte. Felhívotnak ennél fogva a tűzkar elleni biztosító társaságok, hogy ajánlataikat a városi számvevőséghez a folyó évi november hó 25-ig adják be. A tűzkar ellen biztosítandó tárgyak jegyzéke, illetve leírása a számvevői hivatalban betekinthező és lemásolható.

A városi tanács.

NESTLÉ GYERMEKGYÓGYÁSZATI csecsemők, labadozók, gyomor-bajosok részére. **A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZTA** Egy doboz ára 1 kor. 80 fillér. Kapható minden gyógyszerészekben és drogeriákban, ugyanahol ismertető iratok ingyen.

Védjegy: „Horgony” **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** póteka egy régióknak bizonyított háziser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult. Készvényét, oszlanól megművelésnek, bedörögés-képpen használva. **Helyzetesítés.** Silány hamisítványok miatt bevásárlások óvatosság legyünk és csak olyan íveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyével és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban oszlanólva. Ára úvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—és úgyzólván minden gyógyszerészekben kapható. — **Főraktár: Török József** gyógyszerészesz. Budapest. **Dr Richter** gyógyszerésztára az „Arany oroszlánhoz” • Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétkúldés.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

»N Á D O R»

GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Szentesen: Farkas Eugenia, Ferenczy Árpád, Török János, Várady h. ifj., Vecsery Miklós és Sajó György gyógyszerüzletekben. 26—1

Diszitsük lakásunkat

élen és kertünket nyáron valódi **Harlemi hagymás virágokkal**. Postán beküldött 8 korona ellenében portó és vámmentesen küldjük Ausztria-Magyarországba a mi legjobban kedvelt **normál gyűjteményünket**, vagy 30 jácint-hagymát üvegek, vagy 40 drbot cserépek, esetleg 40 drboti kertültetés számára. Vagy egy gyűjteményt szobákba 150 darabból, 45 cserép számára. Vagy egy kerti összeállítást 250 drból, esetleg egy kerti és szoba összeállítás 240 drból, tartalmaz pompás választékot jácint, tulipán, árcisz, csillámvirág stb. ből.

Gazdagon illusztrált, sok elismerő levéllel ellátott főárjegyzék ingyen és bérmentve.

Blumenzwiebel Züchtersi

»Huis Ter Duin« (A. G.) 10/2

Nordwijk bei Haarlem, (Hollandia.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ki nem szereti nejét és gyermekeit!

Saját érdekében

kérjen, tíz filléres postabélyeg beküldése ellenében prospektust és árjegyzéket.

Közvetlen szétküldés

BAUER JÓZSEF

Kozmetikai, higiénikus-vegyszeri művek.

13—1. Vezérképviselet és szétküldési iroda:

B É C S, I. Sonnenfelsgasse 21.

Értesítés.

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy a búza és liszt árak rohamos emelkedése folytán a kenyér árát 2 fillérral fel kellett emelnem. Egész fehér kenyér 17, félbarna 16 krajcár.

Tisztelettel

Politzer F.

Gémes-féle házi kenyérsütőde.

Még azokat is, akik éveken át mást használták, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos házi készítménynek várnunk lehet. Őre az egészségnek, fertőtetlen, erősítő és edző az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

☛ Szükséges minden háztartásban. ☛

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS laboratórium, GYŐR.

Kapható mindenütt. 20—1

70 év óta a SIRUP-PAGLIANO

mint a legjobb és legbiztosabb hashajtószert sok ezer családnak eredményesen van bevezetve. Ezen Girolamo Pagliano florenzi — anár által feltalált és 1838. óta előállított vértisztítószert csak akkor valódi és eredményes, ha a gyártmány a törvényesen védett kék vignettával és Girolamo Pagliano tanár névaláírásával van ellátva. Ezen különlegességek orvosi rendelkezése az ország minden jobb gyógyszerüzletében kaphatók. Orvosi rendelés szerint használva megszüntetik a székrekedést és annak következményeit, mint vértörődés a fejbe stb., előmozdítják az anyagcsere vértisztítóan hatnak bőrkérbetegségek, köztük vény, csúsz (rheuma)-nál stb. Elismerett szer étvágytalanság és az ülő foglalkozás egyéb következményeit ellen. A »Girolamo Pagliano« készítmények folyékony szirupalakban és por alakban kaphatók. Megrendelések intézőndők: Girolamo Pagliano tanár Florenz (A 64) Via Pandolfini. Elismerőleveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselet: Dr. F. Herzig, Wien. VII. (A 64) Mariannferstrasse 48. Gyógyszerüzletben fóráktárként legelőnyösebb feltételek mellett kerestetnek. II. — 3 — 1

Eladó méz.

Wieland Andornál Szegváron megrendelhető 5 től 10 kilogrammig világos pörgetett méz.

1 kilogram. Netto súly 1 kor. 20 fillérré. Házhoz szállítva edény ingyen. 2—1

!! A magyar újságírók szencziói !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hí és kérelmetlen szószóója.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Braun Sándor Hacsak Géza

Naponkint 125.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.

A nap előfizetési ára:

Egész évre 16.— K | Negyedévre 4.— K
Félévre . . 8.— K | Egy hónapra 1 40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar éleclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 5.— K | Negyedévre . 1.50 K
Félévre . . 3.— K | Egy hónapra —50 K

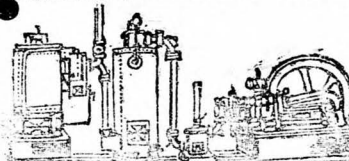
Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII., Rökk Sziárd-u. 9.

Mielőtt
joháló-, vagy szabó-, gépi
KÖLCSÖN

Iratt intézkedések
környén díjtalanul prospektust.
MELLER L. EGYED
BUDAPEST,
IX. Lónyay-utcaon 7.
Telefon-Interurbán
46—31

Legmészebbemű jótállás! Kordvezető fizetési feltételek.

MIRAZZI MOTORVÁR RÉSZVEVŐTÁRSASÁG
egyik legregyebb és legnagyobb
MOTORVÁR

szállítja az etismert
1897. évi
1898. évi
1899. évi
1900. évi
1901. évi
1902. évi

Motortek és kiegészítők

Vezérképviselet és raktár: **Gejért Ignác és Tsa**
Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon szám: 12—91.